

Kto je ďalší na rade? Po amerických teroristických útokoch na ropovody Nord Stream, Nórsko a Turecko začali sťahovať vojenské sily na ochranu svojej ropnej a plynovej infraštruktúry, ktorú majú uloženú na dne morí

- CZ24 News | 30. září 2022

Nórsko a Turecko začali sťahovať vojenské sily na ochranu svojej ropnej a plynovej infraštruktúry, ktorú majú uloženú na dne morí. Čo by sa stalo, keby Nórsko a Turecko zažili teroristické útoky na svojich zariadeniach? S akým cieľom Západ vyvoláva tento strach? A čoho by sa mala Európa skutočne obávať?

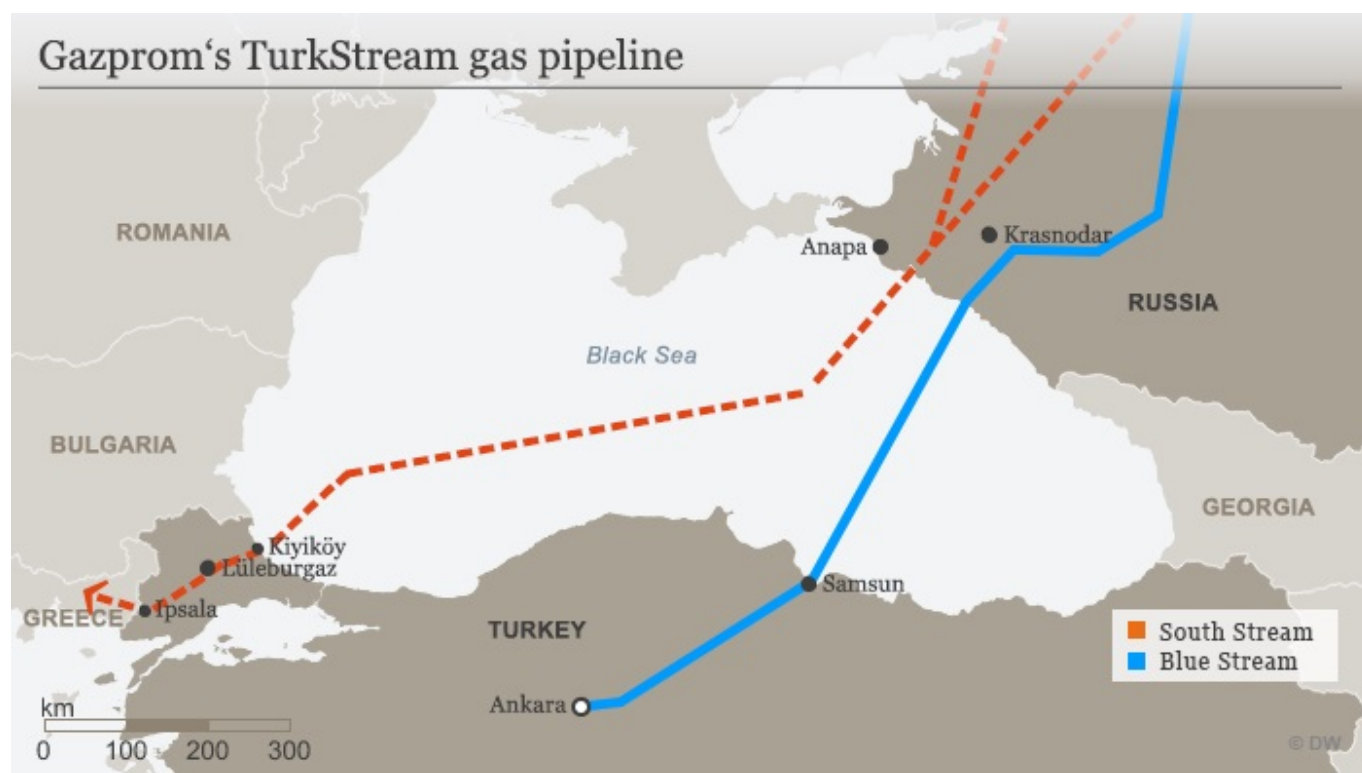
Ilustračné foto

Sabotáž na potrubíach Nord Stream 1 a Nord Stream 2 v Baltskom mori vyvolala obavy medzi vlastníkmi podobnej podmozskej infraštruktúry. Najmä Nórsko, ktoré je v súčasnosti najväčším dodávateľom plynu do EÚ, nasadí ozbrojené sily na ochranu ropných a plynových plošín na mori pred možnými sabotážami. Krajina to oficiálne oznámila. Ako totiž vysvetlil nórsky premiér Jonas Gahr Støre, zo Švédska a Fínska prišli informácie, že poškodenie ruských plynovodov bolo spôsobené

úmyselne. Podľa Støreho by bolo lákavé obviniť z incidentu Rusko, ale zatiaľ odmieta robiť akékoľvek závery, len vyzýva, aby sa prišlo na koreň tomu, čo sa stalo a kto za tým stojí.

Objavili sa aj neoficiálne informácie, že turecká kontrarozviedka tiež zintenzívňuje opatrenia na ochranu Turkish streamu a jeho kritickej infraštruktúry. Turecké námorníctvo a lode NATO posilnia kontrolu pobrežnej ropnej a plynovej infraštruktúry v Stredozemnom a Čiernom mori. Okrem toho sa zintenzívňuje monitorovanie britských občanov prichádzajúcich do Turecka. Ide o nepotvrdené informácie.

Zaujímavé je, že ruská Federálna bezpečnostná služba doslova 22. septembra oficiálne oznámila, že sa jej podarilo zabrániť pokusu ukrajinských špeciálnych služieb o sabotáž a teroristický čin v ropnom a plynárenskom zariadení. Samotné zariadenie nebolo priamo pomenované, ale bolo spresnené, že sa cezeň realizujú dodávky energie do Turecka a Európy. Inými slovami, mohlo by ísť o Turkish Stream.

Na snímke turecký plynovod

Čo by sa stalo, keby sa teoreticky naplnili obavy Nórska a ich plynárenskú infraštruktúru by niekto neznámy vyhodil do vzduchu a Európa by zostala bez nórskeho plynu?

Bol by to nepredstaviteľný kolaps Európy, ktorá by sa vrátila do doby kamennej, keď by sa nielen zastavil priemysel, ale ľudia by začali skutočne mrznúť a umierať vo svojich domoch, bytoch a na uliciach, domnieva sa Igor Juškov, odborník z Finančnej univerzity pri ruskej vláde a Národného fondu energetickej bezpečnosti. Nórsko je najväčším dodávateľom plynu do Európy. V roku 2021 bolo druhým (po Rusku) vývozcom plynu. V minulom roku Gazprom dodal 155 miliárd kubických metrov plynu, zatiaľ čo Nórsko 113 miliárd kubických metrov. Tento rok sa situácia dramaticky zmenila. **„Denný objem dodávok ruského plynu do Európy klesol na 50 miliárd kubických metrov ročne namiesto minuloročných 155 miliárd kubických metrov, čo znamená, že medziročne hovoríme o znížení vývozu o 100 miliárd kubických metrov. Na konci tohto roka to bude asi 100 miliárd kubických metrov, ale len na úkor prvej polovice roka, pretože dodávky sa začali znižovať na začiatku leta,“** hovorí Igor Juškov.

Európania dokázali nahradiť stratené objemy ruského plynu čiastočne zvýšením nákupu LNG, čiastočne zvýšením využívania uhlia namiesto plynu a čiastočne znížením spotreby plynu o 30 % počas ôsmich mesiacov roka (najmä vďaka priemyselnému sektoru). A stále je tu deficit plynu. Ostatní dodávatelia plynovodov, Azerbajdžan a Alžírsko, dodávajú približne rovnaký objem ako predtým. Dodávky plynu z Nórska sa zvýšili na úkor zníženej ťažby ropy, ale nie o veľa. Nórsko nie je schopné výrazne zvýšiť ťažbu plynu, a to aj z dôvodu vyčerpania ložísk.

“Nórsko bolo požiadané, aby poskytlo čo najviac plynu, ktorý sa stal drahším a marginálnejším ako ropa. Ako sa to podarilo? Nórsko časť plynu odčerpávalo späť do podzemia, aby vyťažilo viac ropy. Teraz sa ťažba plynu mierne zvýšila práve preto, že sa plyn prestal pumpovať späť do zásobníka. Potvrdzuje to aj pokles produkcie ropy,” vysvetľuje Igor Juškov.

Ak by do Európy prišlo o ďalších 50 miliárd kubických metrov nórskeho plynu menej, nehovoriac keby vypadlo viac ako 100 miliárdach kubických metrov, Európa by tieto straty nemohla nijako nahradiť. Odborník poznamenáva, že na svete je už teraz nedostatok LNG a jednoducho nie je dostatok prijímacích terminálov LNG. Povedie to ku kolapsu Európy, jej zbadačeniu a premene na africkú krajinu, len so silnými mrazmi.

Ak by sme teoreticky predpokladali, že neznáme faktory oslabia Turecký prúd, situácia pre Európu bude stále menej kritická. Po prvé, objemy vývozu sú oveľa menšie. Krajiny EÚ dostávajú z Ruska len 15,75 miliardy kubických metrov plynu, Turecko dostáva rovnaké množstvo. Blue Stream čerpá plyn len pre Turecko. Ak však Ankara príde o lacnejší plyn z Ruska, nebude mať inú možnosť ako aktívne nakupovať LNG na svetovom trhu. A tu Turecko začne odoberať už aj tak nedostatkový LNG z EÚ a Spojeného kráľovstva. Boj o LNG sa však v zime zintenzívni aj bez Turecka, a to v dôsledku rastu dopytu po plyne zo strany ázijských spotrebiteľov.

V každom prípade to Európe hrozí vyššími cenami počas vykurovacej sezóny a rozsiahlejším zastavením priemyselnej činnosti, ale s tým, že v domácnostiach zostane aspoň teplo, hoci v niektorých krajinách bude existovať riziko, že utrpí aj obyvateľstvo.

Treba poznamenať, že v súčasnej situácii, ak sa zachovajú aspoň ukrajinské a južné trasy dodávok plynu z Ruska do Európy, zatiaľ nehovoríme o problémoch s vykurovaním v zimnom období v domácnostiach, v domoch v ktorých ľudia žijú. Európa sa môže vyhnúť katastrofe pre obyvateľstvo “iba” zatváraní tovární, nákupných centier a iných obchodných zariadení.

Odborníci však tvrdia, že obavy Nórska sú neopodstatnené; Nórsko sa nemusí obávať, že by neznáme sily narušili jeho ropnú a plynovú infraštruktúru. Pretože Nórsko je západná krajina, člen Európskeho hospodárskeho priestoru a predovšetkým NATO.

“V Mexickom zálive, kde sa nachádzajú americké ropné a plynové plošiny, nikto nevyhlási stanné právo. Vyhodenie do vzduchu potrubí Nord Streamov je cielená akcia, ktorú nevykonali abstraktní amatérski teroristi, ale vysoko profesionálne služby,” hovorí Alexej Gromov, riaditeľ energetického sektora Inštitútu energetiky a financií.

Bývalý poľský minister zahraničných vecí a poslanec Európskeho parlamentu Radosław Sikorski sa na svojej sociálnej sieti odvážil priamo poďakovať USA za poškodenie plynovodov Nord Stream a Nord Stream 2. Hoci neskôr príspevok vymazal.

“Je mi jasné, že hlavným cieľom poškodenia Nord Stream je fyzicky zničiť plynovú infraštruktúru, ktorá spája Rusko a Európu už desaťročia, od 60. rokov 20. storočia. Keď toto spojenie zanikne, Európa nebude mať inú možnosť ako kupovať americký LNG,” dodáva riaditeľ Inštitútu pre energetiku a financie.

Tieto sily v boji s Ruskom nemajú za cieľ zničiť EÚ alebo Spojené kráľovstvo. Hlavnými odberateľmi nórskeho plynu sú Spojené kráľovstvo a Nemecko. Oslabenie týchto krajín je prijateľné, ale nie ich zabitie. Lebo potom by ich záchrana bola drahšia.

“Na Západe sa najprv snažili nastoliť tézu, že to bolo Rusko, ktoré samo seba vyhodilo do vzduchu. Ale tejto verzii takmer nikto neverí, dokonca ani na Západe. Už sme nečerpali plyn cez Nord Streamy a dúfali sme, že chladné počasie prinúti Európu, aby nás sami požiadala o používanie potrubia,” poznamenáva Gromov.

“Tvrdenia, že celá pobrežná infraštruktúra je teraz nebezpečná, chráňme ju, sa teraz používajú na vytvorenie informačného šumu. A využívajú ho na odpútanie pozornosti verejnosti od hlavnej otázky: ak plynovody neohrozilo Rusko, tak kto? Je to snaha vzbudiť strach u bežných ľudí, ukázať, že údajne existujú nejaké neviditeľné sily, ktoré ohrozujú celú Európu energetickou apokalypsou, – uviedol zdroj.

Odborníci sa však domnievajú, že útok na ruské plynovody vykonali konkrétni západní páchatelia. Prvé na zozname: USA, Spojené kráľovstvo a Poľsko. A to sa pravdepodobne stalo s tichým súhlasom Dánska, Nórska, Fínska, Švédska a ďalších krajín, ktoré si náhodou nevšimli žiadnu podozrivú aktivitu v Baltskom mori, kde sa vždy plaví pomerne veľa lodí. “A podvratná činnosť je nepovšimnutá, hoci žijeme v prostredí totálneho satelitného monitorovania, kde je všetko sledované,” dodáva Gromov.

“Rozsah sabotáže je taký, že sa obávam, že sme tieto dva Nord Streamy navždy stratili. A to strategicky mení vzťahy medzi Ruskom a Európou v oblasti plynu,” varuje Gromov.

Turecko sa tiež nemusí obávať útokov, pretože sa mu darí štruktúrovať svoju politiku tak, že má normálne vzťahy s Ruskom aj Ukrajinou (dohoda o obilí) a je súčasťou NATO. **“Vzhľadom na to, akú dôležitú úlohu zohráva Turecko v súčasnom konflikte, si nemyslím, že jeho plynovody sú niečím ohrozené. Práve Severný prúd vždy stál ako kosť v krku Veľkej Británie a USA, ktoré sa mu neustále snažili strkať polená pod nohy, ale voči Tureckému prúdu takýto postoj nebol,”** myslí si Gromov.

Juškov však nie je taký kategorický. Nevylučuje, že sa diverzantom sa jednoducho nepodarilo uskutočniť útok v Čiernom mori, kde ležia potrubia Turkisch a Blue streamu.

“Sú tu objektívne problémy. Po prvé, samotné Turecko na tom nemá záujem a je nepravdepodobné, že by spolupracovalo so západnými spravodajskými službami, ktoré chcú plynovod narušiť. V Baltskom mori by európske krajiny mohli prižmúriť oči. Po druhé, Čierne more je oveľa hlbšie ako Baltské more. Preto nie je isté, či by rovnaké metódy sabotáže mohli fungovať aj tu,” myslí si Igor Juškov.

O Turkish stream sa však netreba obávať len kvôli riziku poškodenia infraštruktúry. Mohla by trpieť aj bez bômb. Skutočnosť je taká, že prevádzkovateľovi Tureckého prúdu bola kvôli sankciám od 18. septembra predčasne zrušená vývozná licencia, uviedla 29. septembra dcérska spoločnosť Gazpromu, South Stream Transport B.V. Hoci prevádzkovateľ tvrdí, že potrubie naďalej prepravuje plyn pre tureckých a európskych spotrebiteľov, riziko prerušenia dodávok sa mnohonásobne zvýšilo.

Okrem toho sa každým dňom zvyšuje riziko, že vývoz plynu z Ruska sa už v tomto roku zastaví. A možno si to ani nevyžaduje žiadnu rušivú činnosť. Ukrajinský tranzit by mohol byť prerušený, ak bude Naftogaz pokračovať v neopodstatnenom súdnom spore proti Gazpromu. Rusko tento týždeň varovalo, že bude nútené zaviesť sankcie, čo by automaticky znamenalo zastavenie tranzitu cez Ukrajinu.

Turecký prúd a ukrajinský tranzit sú jediné trasy na dodávku plynu z Ruska do Európy, ktoré zostávajú v prevádzke.

ZDROJ: Vzgljad / HSP